

Sprawozdanie
z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez
Dolnośląskiego Kuratora Oświaty
w roku szkolnym 2023/2024

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Kontrola	5
2.1. Kontrole planowe	5
2.1.1. Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych.....	5
2.1.2. Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych	6
2.1.2.1. <i>Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w przedszkolach)</i>	6
2.1.2.2. <i>Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w szkołach)</i>	9
2.1.2.3. <i>Prawidłowość wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej</i>	12
2.1.3. Wnioski z kontroli planowych	26
2.2. Kontrole doraźne	27
2.2.1. Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych.....	27
2.2.2. Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli	28
2.2.3. Wyniki kontroli doraźnych	28
2.2.4. Informacja dotycząca terminu powiadomienia organu sprawującego nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń przez dyrektora szkoły/placówki	29
2.2.5. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych	29
3. Wspomaganie	31
3.1. Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomagania szkół i placówek...32	
3.1.1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z kontroli	32
3.1.2. Organizowanie konferencji i narad dla dyrektorów szkół i placówek	33
3.1.3. Przekazywanie informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty i zmianach w przepisach prawa dotyczących funkcjonowania szkół i placówek	36
3.1.4. Inne działania wspomagające.....	37
3.2. Wnioski z działalności wspomagającej	39

1. Wstęp

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie realizacji działań prowadzonych w roku szkolnym 2023/2024 przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Obejmuje zestawienia ilościowe oraz analizę jakościową realizowanych form nadzoru pedagogicznego. Sformułowane wnioski oraz rekomendacje dotyczące poprawy funkcjonowania szkół i placówek znajdują zastosowanie w dalszych działaniach podejmowanych w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

W roku szkolnym 2023/2024 zaplanowano przeprowadzenie 601 kontroli w 3 tematach określonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w zadaniach z zakresu nadzoru pedagogicznego dla kuratorów oświaty.

Kontrolę planową w zakresie *zgodności z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych*, przeprowadzono w 326 dolnośląskich przedszkolach, w tym 185 publicznych i 141 niepublicznych. Wśród kontrolowanych przedszkoli było 316 przedszkoli ogólnodostępnych i 10 integracyjnych. W 156 przedszkolach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą. W pozostałych 170 wydano 312 zaleceń, z których najwięcej (133 zalecenia) dotyczyło nieprawidłowości w zakresie łącznej liczby etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych. Kontrola wykazała mniejszą dostępność psychologów niż pozostałych specjalistów, w tym pedagogów specjalnych. Problem związany z zatrudnianiem psychologów dotyczył w szczególności przedszkoli z obszaru Delegatur w Jeleniej Górze, Legnicy i Wałbrzychu.

Kontrola planowa w zakresie *zgodności z przepisami prawa zwiększania dostępności jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych* została przeprowadzona w 260 dolnośląskich szkołach ogólnodostępnych, w tym 211 publicznych i 49 niepublicznych. W 104 kontrolowanych szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą. W pozostałych 156 szkołach wydano 261 zaleceń, z których najwięcej (112 zaleceń) dotyczyło nieprawidłowości w zakresie łącznej liczby etatów nauczycieli psychologów. W kontrolowanych szkołach, podobnie jak w przedszkolach, problem związany z zatrudnianiem psychologów dotyczył w szczególności szkół z obszaru Delegatur w Jeleniej Górze, Legnicy i Wałbrzychu.

Kontrola planowa o tematyce *prawidłowości wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej* przeprowadzona w 15 publicznych przedszkolach (2), szkołach podstawowych (12) i liceach ogólnokształcących (1) nie wykazała nieprawidłowości. W dolnośląskich publicznych przedszkolach i szkołach w roku szkolnym 2023/2024 prowadzona jest nauka języka mniejszości narodowej ukraińskiej (4 szkoły podstawowe, 1 liceum ogólnokształcące), a także mniejszości etnicznej łemkowskiej (2 przedszkola, 8 szkół podstawowych).

Dolnośląski Kurator Oświaty podjął w roku szkolnym 2023/2024 szereg różnorodnych działań wspomagających szkoły i placówki w realizacji procesów ukierunkowanych na rozwój i bezpieczeństwo uczących się oraz doskonalenie nauczycieli. W szczególności organizował narady, konferencje oraz spotkania dla dyrektorów szkół i placówek, konkursy i olimpiady na poziomie regionalnym dla dzieci i młodzieży, spotkania wizytatorów z radami pedagogicznymi wybranych szkół podstawowych o tematyce wynikającej z bieżących potrzeb szkoły, koordynował realizację programów rządowych, publikował wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz aktualne informacje i komunikaty dotyczące działalności szkół i placówek, udzielał wywiadów dla lokalnych mediów i prasy.

Dolnośląski Kurator Oświaty współpracował z wieloma podmiotami działającymi na rzecz rozwoju oświaty, w szczególności z organami prowadzącymi szkoły i placówki, Okręgową Komisją Egzaminacyjną we Wrocławiu, Dolnośląskim Urzędem Pracy, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Centralnym Biurem Zwalczenia Cyberprzestępczości, konsulem generalnym Ukrainy we Wrocławiu, publicznymi placówkami doskonalenia nauczycieli, wyższymi uczelniami i organizacjami pozarządowymi.

W trosce o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na Dolnym Śląsku Dolnośląski Kurator Oświaty powołał opiniodawczo-doradczo-konsultacyjną *Radę Interesariuszy przy Dolnośląskim Kuratorze Oświaty*, której zadania skupiają się na wspieraniu inicjatyw na rzecz dolnośląskiej edukacji, kreowaniu i upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań w edukacji, wspieraniu dyrektorów jednostek oświatowych zakresie jakości kształcenia, bezpieczeństwa i przestrzegania praw człowieka, określaniu wyzwań dla edukacji, wskazywaniu rozwiązań, umacnianiu współpracy środowiska edukacyjnego. Zainicjował spotkania online z cyklu *Dobre praktyki dolnośląskiej edukacji* służące upowszechnianiu przykładów dobrych praktyk mogących przyczynić się do podnoszenia jakości kształcenia, wychowania i opieki. Powołał *koordynatora do spraw mediacji w sytuacjach konfliktowych w szkołach i placówkach*, którego zadania skupiają się w szczególności na udzielaniu szkołom/placówkom informacji o możliwościach rozwiązywania konfliktów rówieśniczych i innych występujących w sytuacji szkolnej oraz podejmowaniu działań na rzecz rozwoju mediacji i zapewnienia sprawnej komunikacji pomiędzy stronami konfliktu. Podpisał *porozumienie o partnerskiej współpracy dotyczącej spójnej polityki profilaktyki cyberzagrożeń wśród dzieci i młodzieży oraz doskonalenia nauczycieli* z Centralnym Biurem Zwalczenia Cyberprzestępczości, Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli i trzema szkołami, w ramach którego będą realizowane zadania mające na celu edukację i popularyzację wiedzy w obszarze profilaktyki społecznej z zakresu cyberzagrożeń, (np. konferencje, sympozja, kampanie, akcje, eventy itp.) oraz wsparcie merytoryczne nauczycieli, poprzez przygotowanie programów kształcenia i szkoleń na rzecz poszerzania wiedzy i budowania świadomości z zakresu cyberbezpieczeństwa w sektorze publicznym.

Szczegółowe wyniki i wnioski Dolnośląskiego Kuratora Oświaty wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego znajdują się na kolejnych stronach niniejszego sprawozdania.

2. Kontrola

2.1. Kontrole planowe

W roku szkolnym 2023/2024 na podstawie arkuszy zatwierdzonych przez Ministra Edukacji¹, Dolnośląski Kurator Oświaty przeprowadził kontrole planowe o następującej tematyce:

1. Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w przedszkolach).
2. Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w szkołach).
3. Prawidłowość wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej państw (w publicznych przedszkolach i szkołach).

2.1.1. Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych (realizacji planu kontroli)

W roku szkolnym 2023/2024 w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu zaplanowano przeprowadzenie 601 kontroli.

Do 31 sierpnia 2024 r. zrealizowano 601 kontroli, co stanowi 100% planu nadzoru pedagogicznego.

W roku szkolnym 2023/2024 pracownicy Kuratorium Oświaty we Wrocławiu przeprowadzili 601 kontroli planowych w 596 spośród 3344 nadzorowanych szkół i placówek.

Wykonanie planu kontroli (w okresie od 1 września 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r.) w ramach zadań zaplanowanych na rok szkolny 2023/2024 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Zadanie z zakresu nadzoru pedagogicznego	Liczba kontroli		Stopień realizacji planu (%)
		zaplanowanych	przeprowadzonych	
1.	Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w przedszkolach)	326	326	100
2.	Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w szkołach)	260	260	100

¹ do 16 kwietnia 2024 r. – na podstawie arkuszy zatwierdzonych przez Ministra Edukacji i Nauki

3.	Prawidłowość wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej państw (w publicznych przedszkolach i szkołach)	15	15	100
RAZEM		601	601	100

2.1.2. Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych

2.1.2.1. Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w przedszkolach)

ARKUSZ ZBIORCZY KONTROLI

Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych

Informacje o kontroli:

1. Kontrola dotyczyła zgodności z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych w przedszkolach okresie od 1 września 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.
2. Kontrole należało przeprowadzić w okresie od stycznia do sierpnia 2024 r.
3. Kontrolą należało objąć 50% przedszkoli ogólnodostępnych i integracyjnych, w których nie zatrudniono nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych w wymiarze wskazanym w przepisach prawa oświatowego.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1116, z późn.zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1610).

1. Informacje o kontrolowanym przedszkolu

a) rodzaj przedszkola

łączna liczba przedszkoli ogólnodostępnych objętych kontrolą: 316,

łączna liczba przedszkoli integracyjnych objętych kontrolą: 10;

b) forma prawna:

łączna liczba przedszkoli publicznych objętych kontrolą: 185,

łączna liczba przedszkoli niepublicznych objętych kontrolą: 141;

c) liczba dzieci

łączna liczba wszystkich dzieci w przedszkolach: 32 066,

łączna liczba dzieci objętych zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej: 9 078,

łączna liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 960;

d) przedszkole funkcjonuje w zespole, powołanym zgodnie z art. 91 ustawy Prawo oświatowe

TAK	Łączna liczba dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach wchodzących w skład zespołu	11 623
-----	---	--------

2. Zatrudnienie nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych (w przypadku szkół niepublicznych do wymiaru zatrudnienia nie wlicza się umów zleceń, zgodnie z art. 42d ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela)

a) Łączna liczba etatów nauczycieli w roku szkolnym 2021/2022: 282,9587.

b) Łączna liczba etatów nauczycieli w roku szkolnym 2022/2023: 410,405.

c) Łączna liczba etatów nauczycieli w roku szkolnym 2023/2024: 467,5198.

stanowisko	łączny wymiar zatrudnienia (w etatach)	czy nauczyciel w ramach etatu prowadzi zajęcia rewalidacyjne (ZR)?	Jeśli w kolumnie C zaznaczono odpowiedź „Tak” należy wskazać wymiar etatu w ramach którego realizowane są ZR (liczba godzin ZR/liczba godzin obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć).
A.	B.	C.	D.
rok szkolny 2021/2022			
pedagoga	51,8335	łącznie TAK: 14 łącznie NIE: 312	3,0261
pedagoga specjalnego	48,1764	łącznie TAK: 46 łącznie NIE: 280	15,2138

psychologa	41,8863	łącznie TAK: 31 łącznie NIE: 295	6,0253
logopedy	110,4008	łącznie TAK: 78 łącznie NIE: 248	17,2177
terapeuty pedagogicznego	30,6617	łącznie TAK: 37 łącznie NIE: 289	7,9343
razem	282,9587		
rok szkolny 2022/2023			
pedagoga	51,7537	łącznie TAK: 12 łącznie NIE: 314	2,8755
pedagoga specjalnego	112,2927	łącznie TAK: 93 łącznie NIE: 233	22,0944
psychologa	71,1652	łącznie TAK: 39 łącznie NIE: 287	10,0967
logopedy	134,135	łącznie TAK: 100 łącznie NIE: 226	22,6311
terapeuty pedagogicznego	41,0584	łącznie TAK: 43 łącznie NIE: 283	9,4811
razem	410,405		
rok szkolny 2023/2024			
pedagoga	56,14	łącznie TAK: 17 łącznie NIE: 309	4,2832
pedagoga specjalnego	135,7369	łącznie TAK: 116 łącznie NIE: 210	22,83
psychologa	89,0228	łącznie TAK: 49 łącznie NIE: 277	14,554
logopedy	141,0717	łącznie TAK: 116 łącznie NIE: 210	26,5247
terapeuty pedagogicznego	45,5484	łącznie TAK: 52 łącznie NIE: 274	10,5135
razem	467,5198		

- I. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 1: 16.**
- II. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 2: 50.**
- III. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 3: 37.**
- IV. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 4: 15.**
- V. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 5: 15.**
- VI. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 6: 65.**
- VII. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 7: 114.**

Najczęściej występujące wyjaśnienia dyrektora dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości:

- 1) Brak chętnych do pracy na stanowisku psychologa, mimo wielu działań podejmowanych przez dyrektora przedszkola/zespołu (m.in. zamieszczanie ogłoszeń na stronie kuratorium oświaty i w urzędzie pracy).
- 2) Brak możliwości zatrudnienia psychologa bez przygotowania pedagogicznego na podstawie zgody kuratora oświaty (w myśl z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w uzasadnionych przypadkach w przedszkolu publicznym może być, za zgodą kuratora oświaty, zatrudniona osoba niebędąca nauczycielem, jednak wyłącznie do prowadzenia zajęć rozwijających zainteresowania).
- 3) Dyrektor przedszkola/zespołu zwiększył liczbę godzin zajęć z logopedą kosztem liczby godzin psychologa, kierując się potrzebami dzieci.
- 4) Zatrudniony w przedszkolu psycholog zrezygnował z pracy i/lub z części etatu w trakcie roku szkolnego.
- 5) Specjaliści są zatrudnieni także na stanowisku nauczyciela w przedszkolu i nie decydują się na zatrudnienie w większym wymiarze etatu.

Najczęściej wymieniane spostrzeżenia kontrolującego: brak

2.1.2.2. Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych (w szkołach)

ARKUSZ ZBIORCZY KONTROLI

Zgodność z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych

Informacje o kontroli:

1. Kontrola dotyczyła zgodności z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych w szkołach okresie od 1 września 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.
2. Kontrole należało przeprowadzić w okresie od stycznia do sierpnia 2024 r.
3. Kontrolą należało objąć 50% szkół ogólnodostępnych i integracyjnych: podstawowych, liceów ogólnokształcących, techników, branżowych szkół I stopnia, w których nie zatrudniono nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych w wymiarze wskazanym w przepisach prawa oświatowego.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1116, z późn.zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. poz. 1610).

1. Informacje o kontrolowanej szkole

łączna liczba szkół podstawowych objętych kontrolą: 170,
łączna liczba liceów ogólnokształcących objętych kontrolą: 37,
łączna liczba techników objętych kontrolą: 31,
łączna liczba branżowych szkół I stopnia objętych kontrolą: 22;

a) rodzaj szkoły

łączna liczba szkół ogólnodostępnych objętych kontrolą: 260,
łączna liczba szkół integracyjnych objętych kontrolą: 0;

b) forma prawna

łączna liczba szkół publicznych objętych kontrolą: 211,
łączna liczba szkół niepublicznych objętych kontrolą: 49;

c) liczba uczniów

łączna liczba wszystkich uczniów w szkole: 83 159,
łączna liczba uczniów objętych zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej: 16 577,
łączna liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 2 328;

d) szkoła funkcjonuje w zespole, powołanym zgodnie z art. 91 ustawy Prawo oświatowe

TAK	Łączna liczba dzieci i/lub uczniów w przedszkolach i szkołach wchodzących w skład zespołów	42 956
-----	--	--------

2. Zatrudnienie nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych (w przypadku szkół niepublicznych do wymiaru zatrudnienia nie wlicza się umów zleceń, zgodnie z art. 42d ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela)

- a) Łączna liczba etatów nauczycieli w roku szkolnym 2021/2022: 477,2678.
- b) Łączna liczba etatów nauczycieli w roku szkolnym 2022/2023: 584,4309.
- c) Łączna liczba etatów nauczycieli w roku szkolnym 2023/2024: 613, 8876.

stanowisko	łączny wymiar zatrudnienia (w etatach)	czy nauczyciel w ramach etatu prowadzi zajęcia rewalidacyjne (ZR)?	Jeśli w kolumnie C zaznaczono odpowiedź „Tak” należy wskazać wymiar etatu w ramach którego realizowane są ZR (liczba godzin ZR/liczba godzin obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć).
A.	B.	C.	D.
rok szkolny 2021/2022			
pedagoga	247,1428	łącznie TAK: 26 łącznie NIE: 234	6,077
pedagoga specjalnego	22,9693	łącznie TAK: 16 łącznie NIE: 244	7,3744
psychologa	95,9843	łącznie TAK: 15 łącznie NIE: 245	2,873
logopedy	76,2966	łącznie TAK: 27 łącznie NIE: 233	6,7418
terapeuty pedagogicznego	34,8648	łącznie TAK: 18 łącznie NIE: 242	5,4731
razem	477, 2578		
rok szkolny 2022/2023			
pedagoga	226,6597	łącznie TAK: 18 łącznie NIE: 242	7,4747
pedagoga specjalnego	125,5754	łącznie TAK: 72 łącznie NIE: 188	21,2163
psychologa	112,9707	łącznie TAK: 18 łącznie NIE: 242	4,5942
logopedy	81,0403	łącznie TAK: 31 łącznie NIE: 229	6,2161
terapeuty pedagogicznego	38,1848	łącznie TAK: 19 łącznie NIE: 241	6,7255
razem	584,4309		
rok szkolny 2023/2024			
pedagoga	215,9112	łącznie TAK: 23 łącznie NIE: 237	5,255
pedagoga specjalnego	150,7873	łącznie TAK: 91 łącznie NIE: 169	25,283
psychologa	119,4294	łącznie TAK: 18 łącznie NIE: 242	4,1085

logopedy	86,7742	łącznie TAK: 45 łącznie NIE: 215	7,8699
terapeuty pedagogicznego	40,9855	łącznie TAK: 20 łącznie NIE: 240	5,0775
razem	613,8876		

- I. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 1: 49.**
- II. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 2: 27.**
- III. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 3: 10.**
- IV. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 4: 1.**
- V. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 5: 1.**
- VI. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 6: 61.**
- VII. Łączna liczba wydanych **zaleceń nr 7: 112.**

Najczęściej występujące wyjaśnienia dyrektora dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości:

- 1) Brak chętnych do pracy na stanowisku psychologa, mimo wielu działań podejmowanych przez dyrektora szkoły/zespołu (m.in. zamieszczanie ogłoszeń na stronie kuratorium oświaty i w urzędzie pracy).
- 2) Zatrudnienie specjalistów w mniejszym wymiarze etatu niż wymagany przepisami prawa wynika z braku zainteresowania tych nauczycieli pracą w pełnym wymiarze godzin.
- 3) Brak możliwości spełnienia przez dyrektora szkoły/ zespołu oczekiwań finansowych specjalistów.

Najczęściej wymieniane spostrzeżenia kontrolującego: brak

2.1.2.3. Prawidłowość wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej państw (w publicznych przedszkolach i szkołach)

ARKUSZ ZBIORCZY KONTROLI

Prawidłowość wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej

Informacje o kontroli:

1. Kontrola dotyczyła prawidłowości wykorzystania podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej.
2. Kontrolę należało przeprowadzić w okresie kwiecień – czerwiec 2024 r. w publicznych: przedszkolach i szkołach podstawowych, liceach ogólnokształcących, technikach i branżowych szkołach I stopnia.
3. Kontrolę należało przeprowadzić w szkołach zgodnie wytycznymi Ministra Edukacji i Nauki do opracowania planu nadzoru pedagogicznego kuratora oświaty w roku szkolnym 2023/2024.
4. Dokonując wyboru jednostek objętych kontrolą należało uwzględnić w równym stopniu organizację nauki języka wszystkich mniejszości występujących na terenie województwa oraz wszystkie formy nauki języka mniejszości lub języka regionalnego.
5. Kontrolą należało objąć rok szkolny 2023/2024.

Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 oraz z 2023 r. poz. 1234) – ustawa oznaczona w arkuszu kontroli symbolem „USO”.
- 2) Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1400) – ustawa oznaczona w arkuszu kontroli symbolem „UFO”.
- 3) Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823) – ustawa oznaczona w arkuszu kontroli symbolem „UMN”.
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. poz. 1627) – rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RMN-2017”.

I. Informacja o kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w terminie od kwietnia do czerwca 2024 r.

Kontrolą objęto rok szkolny 2023/2024.

II. Kontrola dotyczy języka mniejszości narodowej ukraińskiej

1.	Tabela 1. Dane dotyczące kontrolowanych jednostek systemu oświaty:			
		1.	2.	3.
			Liczba jednostek kontrolowanych	Liczba jednostek na terenie województwa, w których odbywa się kształcenie dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej
	1.	Przedszkole	0	0
	2.	Szkoła podstawowa	4	4
	3.	Liceum ogólnokształcące	1	1
	4.	Technikum	0	0
5.	Branżowa szkoła I stopnia	0	0	
	Łącznie	5	5	
2.	Nauczyciel realizuje program nauczania z zastosowaniem podręcznika (USO: art. 22aa ust. 1):			
	<i>UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)</i>			
		Liczba jednostek		
	TAK	4		
	NIE	1		

3. Zespół nauczycieli przedstawił propozycje podręczników dyrektorowi szkoły (USO: art. 22ab ust. 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	0

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie:

Zaleca się, aby zespół nauczycieli prowadzących nauczanie przedstawił dyrektorowi szkoły propozycję podręczników, zgodnie z art. 22ab ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.).

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
łącznie	0

4. Podręczniki wybrane przez nauczycieli znajdują się w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (USO: art. 22ap):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	3
NIE	2

Najczęstsze przyczyny **niekorzystania** przez nauczycieli z podręczników znajdujących się w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania:

1. W wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania nie ma podręczników przeznaczonych do nauki języka mniejszości narodowej ukraińskiej dla klas IV-VIII szkół podstawowych i dla szkół ponadpodstawowych.
2. Podręczniki do nauki języka mniejszości ukraińskiej przeznaczone dla klas I-III szkół podstawowych, znajdujące się w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego, są opracowane w oparciu o nieaktualną podstawę programową.

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie: *Zaleca się, aby w ustalonym przez dyrektora szkoły zestawie podręczników, o którym mowa w art. 22ab ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.) były zamieszczane wyłącznie podręczniki ujęte w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, o którym mowa w art. 22ap ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.*

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

4a) Podręczniki wybrane przez nauczycieli do realizacji programu nauczania:

I etap edukacyjny:

język ukraiński:

	Liczba jednostek
język ukraiński: Ridna mowa. Podręcznik do nauczania języka ukraińskiego dla kl. 1. Część 1, Lubomira Pilipowicz, Natalia Rybka, Maria Tucka	3
język ukraiński: Ridna mowa. Podręcznik do nauki języka ukraińskiego dla kl. 1. Część 2, Lubomira Pilipowicz, Natalia Rybka, Maria Tucka	3
język ukraiński: Ridna mowa. Podręcznik do nauczania języka ukraińskiego dla kl. 1. Część 3., Lubomira Pilipowicz, Natalia Rybka, Maria Tucka	3
język ukraiński: Ridna mowa. Podręcznik do nauczania języka ukraińskiego dla klasy 1, cz.4, Lubomira Pilipowicz, Natalia Rybka, Maria Tucka	3
język ukraiński: Ridna mowa. Podręcznik do nauczania języka ukraińskiego dla kl. 1, cz. 5, Lubomira Pilipowicz, Natalia Rybka, Maria Tucka	3
język ukraiński: Czotyry pory roku. Wybór tekstów z literatury ukraińskiej dla klasy 1–3 szkoły podstawowej, Lubomira Pilip	3

II etap edukacyjny:

W wykazie podręczników zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania dla II etapu edukacyjnego nie ma podręczników do nauki języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej.

III etap edukacyjny:

język ukraiński:

	Liczba jednostek
Od słowa do wiedzy. Podręcznik historii literatury ukraińskiej dla klasy I liceum ogólnokształcącego i technikum; Od słowa do wiedzy. Podręcznik gramatyki języka ukraińskiego dla klasy I liceum ogólnokształcącego i technikum; Marta Kaczmarczyk, Albert Nowacki, Dagmara Nowacka, Tetyana Ouerghi; Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego	0
Od słowa do wiedzy. Podręcznik historii literatury ukraińskiej dla klasy II liceum ogólnokształcącego i technikum; Od słowa do wiedzy. Podręcznik gramatyki języka ukraińskiego dla klasy II liceum ogólnokształcącego i technikum; Marta Kaczmarczyk, Albert Nowacki, Dagmara Nowacka, Tetyana Ouerghi; Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego	0
Od słowa do wiedzy. Podręcznik historii literatury ukraińskiej dla klasy III i IV liceum ogólnokształcącego i technikum; Od słowa do wiedzy. Podręcznik gramatyki języka ukraińskiego dla klasy III i IV liceum ogólnokształcącego i technikum; Marta Kaczmarczyk, Albert Nowacki, Dagmara Nowacka, Tetyana Ouerghi; Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego	0

5. W zestawie podręczników obowiązującym w roku szkolnym 2023/2024 dokonano zmian w stosunku do zestawu podręczników dla analogicznych oddziałów poszczególnych klas obowiązującego w roku szkolnym 2022/2023 (USO: art. 22ab ust. 5 pkt 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	0
NIE	5

Najczęstsze przyczyny **dokonania** zmian w zestawie podręczników obowiązującym w roku szkolnym 2023/2024 w stosunku do zestawu podręczników dla analogicznych oddziałów poszczególnych klas obowiązującego w roku szkolnym 2022/2023: *nie dotyczy.*

6. Dyrektor szkoły podał do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2023/2024 (USO: art. 22ab ust. 6):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	0

Najczęstsze przyczyny **niepodania** do publicznej wiadomości zestawu podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2023/2024 przez dyrektora szkoły: *nie dotyczy.*

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie: *Zaleca się, zgodnie z art. 22ab ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), podać do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych które będą obowiązywać od początku następnego roku szkolnego.*

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

7. Nauczyciel realizuje program nauczania z zastosowaniem materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, w tym książek pomocniczych (USO: art. 22aa ust. 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	0

7a) Książki pomocnicze wykorzystywane w realizacji programu nauczania są dofinansowane z budżetu państwa przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (UFO: art. 68):

	Liczba jednostek
TAK	4
NIE	1

Inne materiały najczęściej wykorzystywane w realizacji programu nauczania oraz źródła ich pozyskania:

	Rodzaj materiału/ źródło pozyskania	Liczba wskazań
1.	Podręczniki / dar do biblioteki szkolnej ze szkoły partnerskiej we Lwowie i szkół współpracujących z Przemyśla, Górowa Iłowieckiego, Białego Boru, Związku Ukraińców w Polsce, Towarzystwa IV Liceum Ogólnokształcącego, instytucji oświatowych i osób prywatnych	1

7b) Książki pomocnicze wykorzystywane do realizacji programu wychowania przedszkolnego są dofinansowane z budżetu państwa przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (UFO art. 68):

	Liczba jednostek
TAK	0
NIE	0

Inne materiały najczęściej wykorzystywane w realizacji programu nauczania oraz źródła ich pozyskania: *nie dotyczy.*

8. Podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe przeznaczone dla uczniów objętych kształceniem w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej są gromadzone w bibliotece szkolnej (USO: art. 22aj ust. 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	0

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie: *Zaleca się, zgodnie z art. 22aj ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), aby podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i inne materiały biblioteczne były gromadzone w bibliotece szkolnej.*

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

9. Zgromadzone w bibliotece szkolnej podręczniki i książki pomocnicze są przekazywane uczniom:

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	0

9a) Ile i jakie podręczniki/ książki pomocnicze najczęściej pozostają w bibliotece?
Nie dotyczy.

9b) Najczęstsze przyczyny nieprzekazania uczniom podręczników/ książek pomocniczych:
nie dotyczy.

10. Nauczyciele preferują wykorzystanie podręczników i książek pomocniczych w realizacji procesu nauczania/wychowania przedszkolnego dofinansowanych z budżetu państwa:

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie wszystkich kontrolowanych jednostek (suma wierszy 1-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	0

Inne podręczniki i książki pomocnicze, z których korzysta nauczyciel w realizacji procesu nauczania/ wychowania przedszkolnego: *nie dotyczy.*

11. Dostępne podręczniki lub książki pomocnicze są wystarczające do realizacji programu nauczania:

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	4
NIE	1

Inne podręczniki/ książki pomocnicze, które mogłyby wspomóc proces nauczania:
nie dotyczy.

Liczba dyrektorów, którzy wskazali potrzebę wydania podręcznika/ książki pomocniczej, która mogłaby wspomóc proces nauczania – 1.

		Liczba wskazań
1.	Podręczniki zgodne z obowiązującą podstawą programową, dostosowane do I i II etapu edukacyjnego (kolorowe) wraz z obudową dydaktyczną (np. materiały ćwiczeniowe), także w formie ebooków.	1

Najistotniejsze spostrzeżenia kontrolujących o wykorzystaniu podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej (niebędące przedmiotem kontroli):
nie sformułowano.

Wnioski z kontroli:

1. W roku szkolnym 2023/2024 nauka języka mniejszości narodowej ukraińskiej była prowadzona w 5 dolnośląskich publicznych szkołach (1 liceum ogólnokształcące, 4 szkoły podstawowe).
2. Dyrektorzy wszystkich kontrolowanych szkół podali do publicznej wiadomości zestaw listy książek pomocniczych obowiązujących w szkole w szkolnym 2023/2024, z których korzystali uczniowie mniejszości narodowej ukraińskiej.
3. We wszystkich kontrolowanych szkołach książki pomocnicze są finansowane z budżetu państwa i gromadzone w szkolnej bibliotece oraz udostępniane na bieżąco uczniom.

III. Kontrola dotyczy języka mniejszości etnicznej łemkowskiej

1.	Tabela 1. Dane dotyczące kontrolowanych jednostek systemu oświaty:		
	1.	2.	3.
		Liczba kontrolowanych jednostek	Liczba jednostek na terenie województwa, w których odbywa się kształcenie dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej
1.	Przedszkole	2	2
2.	Szkoła podstawowa	8	8
3.	Liceum ogólnokształcące	0	0
4.	Technikum	0	0
5.	Branżowa szkoła I stopnia	0	0
	Łącznie	10	10
2.	Nauczyciel realizuje program nauczania z zastosowaniem podręcznika (USO: art. 22aa ust. 1):		
	<i>UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)</i>		
		Liczba jednostek	
	TAK	2	
	NIE	6	

3. Zespół nauczycieli przedstawił propozycje podręczników dyrektorowi szkoły (USO: art. 22ab ust. 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	4
NIE	4

Z wyjaśnień dyrektorów 4 szkół wynika, że nauczyciele nie przedstawiali propozycji podręczników, ponieważ wykaz podręczników dopuszczonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania nie zawiera podręczników przeznaczonych do nauki języka mniejszości etnicznej łemkowskiej. Program nauczania języka łemkowskiego w tych szkołach jest realizowany w oparciu o książki pomocnicze (nauczyciele przedstawiali dyrektorowi propozycje tych książek i materiałów dydaktycznych, z których będą korzystać).

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie:

Zaleca się, aby zespół nauczycieli prowadzących nauczanie przedstawił dyrektorowi szkoły propozycję podręczników, zgodnie z art. 22ab ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.).

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

4. Podręczniki wybrane przez nauczycieli znajdują się w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (USO: art. 22ap):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	0
NIE	8

Najczęstsze przyczyny **niekorzystania** przez nauczycieli z podręczników znajdujących się w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania:

1. W wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania nie ma podręczników przeznaczonych do nauki języka mniejszości etnicznej łemkowskiej dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie:
Zaleca się, aby w ustalonym przez dyrektora szkoły zestawie podręczników, o którym mowa w art. 22ab ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.) były zamieszczane wyłącznie podręczniki ujęte w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, o którym mowa w art. 22ap ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

4a) Podręczniki wybrane przez nauczycieli do realizacji programu nauczania:

W wykazie podręczników zatwierdzonych przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania dla poszczególnych etapów edukacyjnych nie ma podręczników do nauki języka łemkowskiego jako języka mniejszości etnicznej.

5. W zestawie podręczników obowiązującym w roku szkolnym 2023/2024 dokonano zmian w stosunku do zestawu podręczników dla analogicznych oddziałów poszczególnych klas obowiązującego w roku szkolnym 2022/2023 (USO: art. 22ab ust. 5 pkt 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	2
NIE	6

Najczęstsze przyczyny **dokonania** zmian w zestawie podręczników obowiązującym w roku szkolnym 2023/2024 w stosunku do zestawu podręczników dla analogicznych oddziałów poszczególnych klas obowiązującego w roku szkolnym 2022/2023:

1. Wybór innego podręcznika dokonany przez nauczyciela.

6. Dyrektor szkoły podał do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2023/2024 (USO: art. 22ab ust. 6):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	8
NIE	0

Najczęstsze przyczyny **niepodania** do publicznej wiadomości zestawu podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2023/2024 przez dyrektora szkoły: *nie dotyczy.*

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie:
Zaleca się, zgodnie z art. 22ab ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), podać do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych które będą obowiązywać od początku następnego roku szkolnego.

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

7. Nauczyciel realizuje program nauczania z zastosowaniem materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, w tym książek pomocniczych (USO: art. 22aa ust. 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	8
NIE	0

7a) Książki pomocnicze wykorzystywane w realizacji programu nauczania są dofinansowane z budżetu państwa przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (UFO: art. 68):

	Liczba jednostek
TAK	6
NIE	2

Inne materiały najczęściej wykorzystywane w realizacji programu nauczania oraz źródła ich pozyskania:

	Rodzaj materiału/ źródło pozyskania	Liczba wskazań
1.	H. Fotański, M. Chomiak / „Gramatyka języka łemkowskiego” /przekazana przez Stowarzyszenie Łemków z Legnicy (1) lub dotowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach (1)	2
2.	M. Chomiak „Mówimy po łemkowsku” / przekazana przez Stowarzyszenie Łemków z Legnicy	1
3.	M. Chomiak „Podręcznik do nauczania języka łemkowskiego – Litery i Malowanki” / przekazana przez Stowarzyszenie Łemków z Legnicy	1
4.	Julia Prokopczak „Antologia dziecięcej poezji. Mamo kup mi knyżku” /przekazana przez Stowarzyszenie Łemków z Legnicy	1
5.	M. Chomiak i B. Matała „Język łemkowski z komputerem” /przekazana przez Stowarzyszenie Łemków z Legnicy	1
6.	B. Duć / „Ćwiczenia do elementarza łemkowskiego”, Warszawa 2018/ publikacja dotowana przez Uniwersytet Warszawski, Wydział „Artes Liberales” w ramach projektu finansowanego ze środków UE „Humanistyka Zaangażowana w Europie: budowanie potencjału dla partycypacyjnych badań dziedzictwa językowo-kulturowego”	1

7b) Książki pomocnicze wykorzystywane do realizacji programu wychowania przedszkolnego są dofinansowane z budżetu państwa przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (UFO art. 68):

	Liczba jednostek
TAK	0
NIE	2

Inne materiały najczęściej wykorzystywane w realizacji programu nauczania oraz źródła ich pozyskania:

	Autor/ tytuł	Liczba wskazań
1.	Mirosław Worbacz i Bogdan Horbal / „Ruska bursa”	1
2.	Praca zbiorowa. Wydawnictwo Kyczera / „Baje, bajeczki i opowiadania Łemków”	1
3.	Lemko Tower / „Opowiadania babci Tekli”	1
4.	Łemkowskie pismo edukacyjne dla dzieci „Lemkoland” / pozyskane z Fundacji Stara Droga, dotacja Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji	1
5.	Anna Wirchniańska / „Ilustrowana Księga Łemkowskich Przysłów” /pozyskana z Fundacji Stara Droga, dotacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	1
6.	Barbara Duć / „Ćwiczenia do elementarza łemkowskiego” / pozyskane ze Stowarzyszenia Ruska Bursa w Gorlicach	1
7.	Oksana Graban-Lichtańska, Bartłomiej Lichtański / „Śpiwanoczky proдитoczky. Łemkowskie piosenki dla dzieci” / pozyskane ze Stowarzyszenia Lemko Tower, dotacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	1
8.	Когут і лишка / bajka po łemkowsku /platforma internetowa https://www.youtube.com/watch?v=w5S9qtp3TTU	1

8. Podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe przeznaczone dla uczniów objętych kształceniem w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej są gromadzone w bibliotece szkolnej (USO: art. 22aj ust. 1):

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	7
NIE	1

W jednej kontrolowanej szkole wszystkie podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i inne materiały biblioteczne są udostępniane uczniom, nie są gromadzone w bibliotece szkolnej.

Liczba dyrektorów jednostek systemu oświaty, którzy otrzymali zalecenie:

Zaleca się, zgodnie z art. 22aj ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), aby podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i inne materiały biblioteczne były gromadzone w bibliotece szkolnej.

Szkoła podstawowa	0
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Branżowa szkoła I stopnia	0
Łącznie	0

9. Zgromadzone w bibliotece szkolnej podręczniki i książki pomocnicze są przekazywane uczniom:

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	8
NIE	0

9a) Ile i jakie podręczniki/ książki pomocnicze najczęściej pozostają w bibliotece?

Wszystkie dostępne w bibliotece książki są przekazywane uczniom.

9b) Najczęstsze przyczyny nieprzekazania uczniom podręczników/ książek pomocniczych: nie dotyczy.

10. Nauczyciele preferują wykorzystanie podręczników i książek pomocniczych w realizacji procesu nauczania/wychowania przedszkolnego dofinansowanych z budżetu państwa:

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie wszystkich kontrolowanych jednostek (suma wierszy 1-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	7
NIE	3

Inne podręczniki i książki pomocnicze, z których korzysta nauczyciel w realizacji procesu nauczania/ wychowania przedszkolnego:

	Autor/ tytuł	Liczba wskazań
1.	H. Fotański, M. Chomiak / „Gramatyka języka łemkowskiego”	2
2.	M. Chomiak / „Mówimy po łemkowsku”	1
3.	M. Chomiak / „Podręcznik do nauczania języka łemkowskiego – Litery i Malowanki”	1
4.	M. Chomiak i B. Matała / „Język łemkowski z komputerem”	1
5.	Julia Prokopczak / „Antologia dziecięcej poezji. Mamo kup mi knyżku”	1
6.	Mirosław Worbacz i Bogdan Horbal / „Ruska bursa”	1
7.	Wydawnictwo Kyczera / „Baje, bajeczki i opowiadania Łemków”	1
8.	Lemko Tower / „Opowiadania babci Tekli”	1

11. Dostępne podręczniki lub książki pomocnicze są wystarczające do realizacji programu nauczania:

UWAGA: Suma wszystkich odpowiedzi powinna być równa liczbie kontrolowanych szkół (suma wierszy 2-5, kol. 2, tabela 1.)

	Liczba jednostek
TAK	5
NIE	3

Inne podręczniki/ książki pomocnicze, które mogłyby wspomóc proces nauczania:
brak wskazań.

Liczba dyrektorów, którzy wskazali potrzebę wydania podręcznika/ książki pomocniczej, która mogłaby wspomóc proces nauczania – 3.

		Liczba wskazań
1.	Książki pomocnicze i zeszyt ćwiczeń do nauki języka łemkowskiego dla klas IV-VIII szkół podstawowych.	1
2.	Podręczniki metodyczne dla nauczycieli języka łemkowskiego, materiały dydaktyczne dla uczniów (zabawy, gry, karty pracy).	1
3.	Podręcznik zawierający łącznie: literaturę łemkowską, zagadnienia gramatyczne i ortograficzne, słownictwo i opis łemkowskiej historii, tradycji i kultury, zatwierdzony przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania oraz Zjednoczenie Łemków.	1

Najistotniejsze spostrzeżenia kontrolujących o wykorzystaniu podręczników i książek pomocniczych do kształcenia dzieci i uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej (niebędące przedmiotem kontroli):

nie sformułowano.

Wnioski z kontroli:

1. W roku szkolnym 2023/2024 nauka języka mniejszości etnicznej łemkowskiej była prowadzona w 10 dolnośląskich publicznych jednostkach systemu oświaty (2 przedszkola, 8 szkół podstawowych).
2. Dyrektorzy wszystkich kontrolowanych szkół podali do publicznej wiadomości zestawu książek pomocniczych obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2023/2024, z których korzystali uczniowie mniejszości łemkowskiej.
3. We wszystkich kontrolowanych szkołach książki pomocnicze zostały sfinansowane z budżetu państwa lub przekazane do użytku przez stowarzyszenia mniejszości łemkowskiej oraz są na bieżąco udostępniane uczniom.

2.1.3. Wnioski z kontroli planowych

a) wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół i placówek, określające zakres wspomagania:

1. Podczas narad z dyrektorami szkół i placówek omówić:
 - a. kwalifikacje wymagane od nauczycieli specjalistów,
 - b. zasady przydzielania nauczycielom: pedagogom, pedagogom specjalnym, psychologom, logopedom i terapeutom pedagogicznym zajęć realizowanych w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami albo na ich rzecz, w tym zajęć rewalidacyjnych,
 - c. wyniki kontroli planowych, odpowiednio do typu jednostek oświatowych, w których były przeprowadzane.
2. Organizować współdziałanie placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych z dyrektorami szkół w obszarze doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie organizacji i dokumentowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz kształcenia specjalnego.
3. Upowszechnić dobre praktyki w zakresie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej i kształcenia specjalnego.

b) wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

1. W ramach nadzoru pedagogicznego przeprowadzić kontrole realizacji zaleceń wydanych w wyniku kontroli planowych.
2. Dyrektorzy zespołów, szkół i przedszkoli wskazują na potrzebę rozważenia wprowadzenia przez ustawodawcę:
 - a. przepisów prawa umożliwiających włączenie godzin specjalistów zatrudnionych na umowę zlecenie lub umowę B2B do łącznego wymiaru etatów specjalistów,
 - b. zmian w *rozporządzeniu z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji nauczycieli wymaganych od nauczycieli (Dz.U. poz. 2102)* regulujących sytuację nauczycieli, którzy w dniu wejścia jego w życie byli w trakcie studiów II stopnia na określonym kierunku (specjalności), pozwalających na uzyskanie kwalifikacji do nauczania przedmiotu (lub zajmowania określonego stanowiska) zgodnego z danym kierunkiem specjalnością (lub odpowiadających prowadzonym zajęciom) wg poprzedniego rozporządzenia w tej sprawie z dnia 1 sierpnia 2017 r. (Dz.U. 2017 poz. 1575, z późn. zm.), a którzy, mimo ukończenia danych studiów, w obecnym stanie prawnym nie posiadają tych kwalifikacji.

2.2. Kontrole doraźne

Kontrole doraźne są przeprowadzane przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia w szkole lub placówce działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego.

2.2.1. Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych

W roku szkolnym 2023/2024 pracownicy Kuratorium Oświaty we Wrocławiu przeprowadzili 435 kontroli doraźnych w 338 spośród 3344 nadzorowanych szkół i placówek.

W tabeli poniżej przedstawiono informację o obszarach, w jakich zostały przeprowadzone kontrole doraźne w okresie od 1 września 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r.

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli*:	Liczba kontroli w:					RAZEM
	przedszkolach	szkolach dla dzieci i młodzieży		szkolach dla dorosłych	placówkach	
		szkolach podstawowych	szkolach ponadpodstawowych			
• posiadanie przez nauczycieli wymaganych kwalifikacji do prowadzenia przydzielonych im zajęć	19	9	7	3	6	44
• realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	7	5	11	2	0	25
• przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki	0	28	24	2	0	54
• przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	6	8	5	1	1	21
• przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	5	17	8	0	0	30
• zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	35	75	19	0	5	134
• przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 14 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe	0	2	8	6	0	16
• przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 14 ust. 4 ustawy - Prawo oświatowe	0	0	0	0	0	0
• stosowanie przemocy słownej i/lub fizycznej	1	3	0	0	0	4
• organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	21	64	17	0	3	105
• inne	53	165	50	11	22	301
* W przypadku kontroli obejmujących zagadnienia z wielu obszarów należy ją wskazać przy każdym obszarze, którego dotyczy kontrola.						

2.2.2. Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych

Przyczyną zarządzenia przez kuratora oświaty kontroli doraźnej w szkole lub placówce jest stwierdzenie potrzeby przeprowadzenia w tej szkole lub placówce działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego. Takie stwierdzenie może nastąpić na skutek wniosku podmiotu zewnętrznego lub na skutek analizy przez kuratora oświaty dotychczasowych wyników nadzoru pedagogicznego nad szkołą lub placówką.

Podmioty wnioskujące o zarządzenie w okresie od 1 września 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r. kontroli doraźnych w szkołach lub placówkach przedstawiono w tabeli.

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych	Liczba kontroli w:					RAZEM
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży		szkołach dla dorosłych	placówkach	
		szkołach podstawowych	szkołach ponadpodstawowych			
a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:						
• organu prowadzącego szkołę lub placówkę	0	0	0	0	0	0
• rodziców	40	134	36	0	3	213
• uczniów	0	0	4	3	0	7
• nauczycieli	2	4	6	0	3	15
• Rzecznika Praw Obywatelskich	0	0	0	0	0	0
• Rzecznika Praw Dziecka	2	8	2	0	0	12
• Prokuratury	0	0	0	0	0	0
• innych podmiotów	8	8	8	11	8	43
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej	15	66	41	8	15	145

2.2.3. Wyniki kontroli doraźnych (liczba zaleceń wydanych w obszarach wynikających z art. 55 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe – najczęściej wydawane zalecenia)

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
posiadanie przez nauczycieli wymaganych kwalifikacji do prowadzenia przydzielonych im zajęć	28
realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	51
przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki	135
przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	14
przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	21
zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	124

przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 14 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe	93
przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 14 ust. 4 ustawy - Prawo oświatowe	0
stosowanie przemocy słownej i/lub fizycznej	1
organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	216
inne	298
RAZEM	981

2.2.4. Informacja dotycząca terminu powiadomienia organu sprawującego nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń przez dyrektora szkoły/placówki (wynikająca z art. 55 ust. 6 ustawy – Prawo oświatowe)

Dyrektor szkoły/placówki powiadomił organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń:	Liczba
w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń	152
w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu wniesionych zastrzeżeń	12
po upływie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń / pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu wniesionych zastrzeżeń	22
po upływie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń / pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu wniesionych zastrzeżeń, w wyniku interwencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny	12

2.2.5. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych, w tym:

- a) dotyczące najważniejszych obszarów, w jakich zostały przeprowadzone kontrole doraźne, m.in.:
- przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki
 - 1) Powszechnym zjawiskiem w kontrolowanych szkołach była niezgodność statutu szkoły z przepisami prawa dotyczącymi zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów.
 - 2) W wielu kontrolowanych szkołach stwierdzono nieprawidłowości wynikające z nieprzestrzegania przez nauczycieli szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego określonych w statucie szkoły.
 - 3) W dalszym ciągu należy dążyć do wyeliminowania funkcjonujących w szkołach odrębnych dokumentów określających szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego (tzw. przedmiotowych systemów/zasad oceniania), które nie mają umocowania w przepisach prawa oraz często zawierają zapisy sprzeczne z zapisami statutu szkoły, a tym samym skutkują stosowaniem przez nauczycieli niejednorodnych wymagań edukacyjnych oraz zasad oceniania w obrębie danej szkoły.

- zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki
 - 1) Kontrolowane jednostki systemu oświaty w większości posiadają procedury w zakresie postępowania nauczycieli i pracowników niepedagogicznych w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczących się, jednocześnie wiele sytuacji trudnych, kryzysowych objętych kontrolą wynikało z nieprzestrzegania tych procedur.
 - 2) W większości kontrolowanych jednostek działania prewencyjne mające na celu identyfikację zagrożeń, a także ocena ich efektywności były niewystarczające do zapewnienia wszystkim uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
 - 3) Kontrole przeprowadzone w szkołach i przedszkolach niepublicznych oraz publicznych nieprowadzonych przez jednostki samorządu wykazały, że w wielu przypadkach dyrektorzy nie dokonali kontroli obiektów należących do szkoły/przedszkola pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów oraz przy zatrudnianiu nauczycieli nie wymagali dostarczania informacji o niekaralności.
- przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia
 - 1) Jednostki systemu oświaty powinny systematycznie podejmować działania służące podnoszeniu kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie umiejętności porozumiewania się z uczniami oraz ukierunkowane na poprawę atmosfery uczenia się oraz zapewnienie uczniom wychowania w duchu poszanowania godności osobistej i równości.
 - 2) W kontrolowanych niepublicznych przedszkolach i szkołach często stwierdzaną nieprawidłowością było nieprzestrzeganie zapisów statutu dotyczących skreślenia dziecka/ucznia z listy dzieci/uczniów.
 - 3) Statuty szkół ponadpodstawowych wymagają dostosowania zapisów do przepisów prawa w zakresie zapewnienia uczniom pełnoletnim możliwości samodzielnego usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach edukacyjnych.
- stosowanie przemocy słownej i/lub fizycznej
 - 1) Szkoły powinny na bieżąco modyfikować procedury przeciwdziałania przemocy adekwatnie do aktualnych zdiagnozowanych potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej w tym zakresie.
 - 2) W szkołach konieczne jest wprowadzenie systemowych rozwiązań dotyczących szybkiego reagowania na hejt rówieśniczy.
- organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - 1) W kontrolowanych szkołach powszechnie występującą nieprawidłowością było niedokumentowanie lub/i niedokonywanie oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez nauczycieli/specjalistów realizujących poszczególne formy tej pomocy.
 - 2) Informacje o czynnościach w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w objętych kontrolą dziennikach pedagogów i psychologów były uogólnione i nie przedstawiały informacji w szczególności o formie pomocy udzielanej uczniowi i jego postępowaniu, co uniemożliwiało kontrolującym rzetelną analizę działań prowadzonych przez tych specjalistów.
 - 3) W kontrolowanych szkołach ponadpodstawowych rzadko organizowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnieniu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.

- inne

- 1) Powszechnym zjawiskiem w kontrolowanych jednostkach jest niezgodność statutu z przepisami prawa i zasadami techniki prawodawczej.
- 2) Szkoły ponadpodstawowe (publiczne i niepubliczne), w których występują braki kadry pedagogicznej, nie realizują wymaganego przepisami prawa wymiaru obowiązkowych zajęć edukacyjnych (ogólnokształcących i z zakresu kształcenia zawodowego).

b) wskazujące na potrzeby w zakresie wspomaganie pracy szkół i placówek:

- 1) Podczas narad z dyrektorami szkół i placówek przedstawić najważniejsze wnioski z kontroli doraźnych oraz przeprowadzić kontrole realizacji zaleceń wydanych w wyniku kontroli doraźnych.
- 2) Organizować współdziałanie placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych z dyrektorami szkół w obszarze doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie organizacji działań wspierających zdrowie psychiczne uczniów i nauczycieli oraz umiejętności komunikowania się z uczniami.
- 3) Dyrektorzy szkół niepublicznych oraz szkół publicznych prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne wskazują na potrzebę zastosowania do tych szkół przepisów analogicznych, jak dla szkół publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, dotyczących zatrudniania nauczycieli za zgodą kuratora oświaty.
- 4) Wskazane jest wprowadzenie przez ustawodawcę przepisów umożliwiających zatrudnianie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych za zgodą kuratora oświaty nauczycieli bez wymaganych kwalifikacji i osób niebędących nauczycielami.
- 5) Wyniki kontroli wskazują na potrzebę doprecyzowania przez ustawodawcę przepisów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, organizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2181) w zakresie kształcenia ucznia szkoły ponadpodstawowej w podmiocie leczniczym, który przez cały rok szkolny realizował w szkole zorganizowanej w podmiocie programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkoły ponadpodstawowej, innej niż szkoła, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do tego podmiotu (tj. szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe), oraz ramowy plan nauczania szkoły ponadpodstawowej zorganizowanej w podmiocie, innej niż szkoła, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do tego podmiotu.

3. Wspomaganie

Zakres wspomaganie realizowanego przez organ nadzoru pedagogicznego wynika z potrzeb systemu oświaty, wprowadzanych zmian w przepisach prawa oświatowego oraz realizowanych kierunków polityki oświatowej państwa.

Kurator oświaty wspomaga szkoły i placówki, w szczególności przez:

- 1) przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej organu analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z kontroli;
- 2) organizowanie konferencji i narad dla dyrektorów szkół i placówek;
- 3) przekazywanie informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty i zmianach w przepisach prawa dotyczących funkcjonowania szkół i placówek.

3.1. Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomaganie szkół i placówek

3.1.1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z kontroli

1. Liczba przygotowanych i opublikowanych analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z kontroli: 2.
2. Tematyka analiz:
 - a) Sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego Dolnośląskiego Kuratora Oświaty za rok szkolny 2022/2023:
 - kontrole planowe,
 - kontrole doraźne,
 - wspomaganie.
 - b) Podsumowanie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2023/2024, w szczególności:
 - struktura jednostek systemu oświaty na Dolnym Śląsku, w tym zmiany w sieci publicznych szkół i placówek,
 - nauczyciele zatrudnieni w dolnośląskich szkołach i placówkach (dane ilościowe),
 - braki kadry pedagogicznej (dane ilościowe i specjalności),
 - uczący się w dolnośląskich szkołach i placówkach (dane ilościowe),
 - opinie wydane przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty,
 - rodzaje kursów, na które Dolnośląski Kurator Oświaty wydał zgodę,
 - akredytacje,
 - dyrektorzy dolnośląskich szkół i placówek (ocena pracy, konkursy na stanowisko dyrektora),
 - praca Rzecznika Dyscyplinarnego i Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie Dolnośląskim,
 - ordery i odznaczenia państwowe, medale i nagrody dla pracowników oświaty,
 - stypendia przyznane uczniom (ministra właściwego ds. oświaty i wychowania, Prezesa Rady Ministrów),
 - osiągnięcia uczniów w olimpiadach i konkursach,
 - kontrole planowe,
 - skargi,
 - kontrole doraźne,
 - wspomaganie,
 - programy rządowe,
 - wyniki egzaminów (ósmoklasisty i maturalnego).
3. Rodzaj analiz:
 - bieżące,
 - okresowe,
 - całościowe.

4. Źródła pozyskiwania danych w procesie przygotowywania analiz:
- protokoły kontroli planowych,
 - protokoły kontroli doraźnych,
 - inne, jakie?
 - wyniki ankiet kierowanych do dyrektorów szkół/placówek dotyczących pracy tych jednostek (gromadzonych m.in. na platformie <https://www.kowroc.pl>),
 - protokoły narad wizytatorów z dyrektorami szkół i placówek,
 - wnioski z konferencji z dyrektorami szkół i placówek,
 - dokumentacja dotycząca skarg, interwencji, zapytań, uwag i wniosków wpływających do Kuratorium Oświaty we Wrocławiu,
 - raporty z egzaminów zewnętrznych publikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu i Centralną Komisję Egzaminacyjną.
5. Sposoby podawania do publicznej wiadomości przygotowanych analiz, w tym wniosków z kontroli:
- w formie publikacji na stronie internetowej,
 - w czasie spotkań z dyrektorami szkół i placówek,
 - w publikacjach prasowych,
 - inne, jakie?
 - wywiady dla lokalnych mediów.

3.1.2. Organizowanie konferencji i narad dla dyrektorów szkół i placówek

L.p.	Tematyka konferencji	Liczba	Typy/rodzaje podmiotów uczestniczących	Główny cel
1.	Potwierdzanie kwalifikacji zawodowych w rzemiośle. Dualny system kształcenia zawodowego. <i>Konferencja we współpracy z Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą.</i>	1	przedstawiciele 32 Cechów Rzemiosła z Dolnego Śląska	Podsumowanie działań związanych z realizacją dualnego systemu kształcenia zawodowego.
2.	Podstawy prawne wydawania orzeczeń i opinii. Formalne i merytoryczne podstawy redagowania opinii i orzeczeń. Prawa rodziców. Ocena funkcjonalna w praktyce współpracy międzysektorowej – wnioski z działań prowadzonych w projekcie innowacyjno-badawczym.	1	dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznych, nauczyciele specjaliści	Przygotowanie do nowych zadań związanych z proponowaną zmianą orzekania o niepełnosprawności - ocena funkcjonalna.
3.	Funkcjonowanie Centrów Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego – dobre praktyki. Kształcenie zawodowe w kontekście praktyk	1	dyrektorzy szkół prowadzących kształcenie zawodowe	Zapoznanie z diagnozą i szansami rozwoju kształcenia zawodowego i ustawicznego. Wskazanie roli i znaczenia partnerstwa pracodawców w edukacji zawodowej.

	<p>zawodowych w szkole branżowej II stopnia.</p> <p>Partnerstwo pracodawców w edukacji w celu podnoszenia jakości kształcenia.</p> <p>Działania Edukacyjne Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości S.A. w Kamiennej Górze na rzecz integracji biznesu i edukacji.</p>			
4.	<p>Modele zachowań dyrektorów szkół i nauczycieli wobec agresji rówieśniczej wśród uczniów na terenie szkoły.</p>	1	dyrektorzy szkół i placówek	Zapoznanie z możliwościami postępowania w przypadku przejawów demoralizacji wśród uczniów.
5.	<p>Plan daltoński - koncepcja pracy w przedszkolu.</p>	1	dyrektorzy przedszkoli	Zapoznanie założeniami pracy metodą planu daltońskiego.
6.	<p>Rekrutacja do publicznych szkół ponadpodstawowych – przeliczanie szczególnych osiągnięć na punkty rekrutacyjne.</p> <p>Ocenianie wewnątrzszkolne w przepisach prawa.</p> <p>Współpraca z rodzicami.</p>	5	dyrektorzy szkół i przedszkoli	<p>Usystematyzowanie wiedzy związanej z przeliczaniem na punkty rekrutacyjne szczególnych osiągnięć kandydatów do publicznych szkół ponadpodstawowych.</p> <p>Omówienie najczęściej popełnianych błędów w regulacjach statutowych dotyczących oceniania wewnątrzszkolnego.</p> <p>Wskazanie prawnego i praktycznego aspektu współpracy z rodzicami.</p>
7.	<p>Ocena pracy dyrektora.</p>	3	dyrektorzy szkół i placówek	Omówienie procedury dokonywania oceny pracy dyrektora szkoły/placówki przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty.
8.	<p>Podsumowanie nadzoru pedagogicznego i zadań realizowanych przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2023/2024.</p> <p>Plan nadzoru pedagogicznego Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2024/2025.</p> <p>Zmiany w przepisach prawa w roku szkolnym 2024/2025.</p> <p>Mediacje.</p> <p>Kwalifikacje nauczycieli.</p>	5	dyrektorzy szkół i placówek	<p>Podsumowanie nadzoru pedagogicznego i innych zadań realizowanych przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2023/2024.</p> <p>Omówienie planu nadzoru pedagogicznego Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2024/2025.</p> <p>Omówienie zadań <i>koordynatora ds. mediacji w sytuacjach konfliktowych w szkołach i placówkach</i>, powołanego przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, oraz korzyści z wprowadzenia mediacji w szkole.</p> <p>Omówienie zmian w zakresie kwalifikacji nauczycieli wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. z 2023 r. poz.2102) ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji nauczycieli specjalistów.</p>

L.p.	Tematyka narad (co było przedmiotem uzgodnień)	Liczba	Typy/rodzaje podmiotów uczestniczących	Dokonane uzgodnienia
1.	<p><i>Wrzesień-grudzień 2023 r.</i></p> <p>Sprawozdanie z realizacji nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2022/2023</p> <p>Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.</p> <p>Plan nadzoru pedagogicznego Dolnośląskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2023/2024.</p> <p>Opiniowanie zmian do arkuszy organizacji szkoły/placówki.</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach.</p> <p>Zmiany w przepisach prawa oświatowego.</p> <p>Procedura dokonywania oceny pracy dyrektora.</p> <p>Awans zawodowy nauczycieli.</p> <p>Zadania nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne.</p> <p>Uczeń ukraiński w polskiej szkole.</p>	78	wszystkie typy szkół i placówek	<p>Zasady komunikacji wobec pojawiających się problemów.</p> <p>Sposoby wzajemnego informowania się o bieżących sprawach.</p> <p>Zasady wspomagania dyrektorów w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego.</p> <p>Zasady postępowania dyrektora szkoły/placówki w przypadku wystąpienia sytuacji problemowej.</p> <p>Zasady składania wniosku o wyrażenie zgody na zatrudnienie nauczycieli bez wymaganych kwalifikacji i osób niebędących nauczycielami.</p> <p>Zasady prezentacji dobrych praktyk szkoły/placówki.</p> <p>Zasady realizacji wystaw tematycznych w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu promujących osiągnięcia uczniów.</p> <p>Uzgodnienie tematyki dalszych spotkań z dyrektorami.</p>
2	<p><i>Styczeń-czerwiec 2024 r.</i></p> <p>Zmiany w przepisach prawa oświatowego.</p> <p>Standardy ochrony małoletnich w szkołach.</p> <p>Pomoc psychologiczno – pedagogiczna w szkole – zadania dyrektora.</p> <p>Zadania nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne.</p> <p>Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych.</p> <p>Statut szkoły.</p> <p>Uczeń ukraiński w polskiej szkole.</p> <p>Opiniowanie arkuszy organizacji szkoły/placówki.</p>	67	wszystkie typy szkół i placówek	Uzgodnienie tematyki dalszych spotkań z dyrektorami.

L.p.	Tematyka innych spotkań	Liczba	Typy/rodzaje podmiotów uczestniczących	Główny cel
	„Dobre praktyki dolnośląskiej edukacji”	1	dyrektorzy publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek	Upowszechnianie przykładów dobrych praktyk mogących przyczynić się do podnoszenia jakości kształcenia, wychowania i opieki.
1.	Wsparcie uczniów z doświadczeniem migracji w kontekście asystentów międzykulturowych.			Wskazanie inspirujących rozwiązań i doświadczeń w zakresie wsparcia uczniów z doświadczeniem migracji.
2.	Jak wyciągnąć dzieci z sieci? – nasz pomysł na budowanie relacji w szkole.			Wskazanie praktycznych rozwiązań w budowaniu otwartej komunikacji w szkole.
	Spotkania z radami pedagogicznymi	5	rady pedagogiczne wybranych szkół podstawowych	Wspieranie nauczycieli w realizacji zadań zgodnie z potrzebami występującymi w szkole.
1.	Jak podnieść jakość kształcenia?	1		Wypracowanie sposobów pracy z uczniami w celu osiągnięcia przez nich sukcesów na miarę własnych możliwości.
2.	Organizacja wsparcia dla ucznia klasy III szkoły podstawowej.	1		Wypracowanie zasad współpracy szkoły z rodzicami opartych na zasadach partnerskich.
3.	Zasady opracowania indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego.	1		Rozwijanie umiejętności w zakresie konstruowania indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego.
4.	Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.	2		Zapoznanie z dobrymi praktykami w zakresie organizowania dla uczniów pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
	Dobry dyrektor, czyli kto?	1	dyrektorzy szkół i placówek rozpoczynający pracę na stanowisku kierowniczym	Wspomaganie dyrektorów szkół i placówek rozpoczynających pracę na stanowisku kierowniczym w realizacji obowiązków wynikających ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

3.1.3. Przekazywanie informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty i zmianach w przepisach prawa dotyczących funkcjonowania szkół i placówek

Sposoby przekazywania informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty i zmianach w przepisach prawa dotyczących funkcjonowania szkół i placówek:

w formie publikacji na stronie internetowej,

w czasie spotkań z dyrektorami szkół i placówek,

inne:

a) listy Dolnośląskiego Kuratora Oświaty do rodziców, nauczycieli, dyrektorów,

b) udzielanie wywiadów mediom przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty,

c) telekonferencje, korespondencja elektroniczna, rozmowy telefoniczne, bezpośrednie rozmowy z dyrektorami szkół i placówek,

- d) prowadzenie platform: <https://info.kowroc.pl> oraz <https://kowroc.pl> umożliwiających bieżące komunikowanie się z dyrektorami jednostek systemu oświaty, w tym: przesyłanie informacji, pozyskiwanie danych dotyczących prawnych aspektów funkcjonowania szkół i placówek,
- e) upowszechnianie na stronie internetowej kuratorium oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej informacji nt. bezpłatnych konkursów, programów i przedsięwzięć edukacyjnych, kampanii społecznych i akcji kierowanych do dzieci i młodzieży, wspomaganie nauczycieli w rozwoju zawodowym, realizowanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, instytucje oświatowe, instytucje kultury, uczelnie wyższe, fundacje, organizacje pozarządowe, itp.

3.1.4. Inne działania wspomagające

1. Realizacja na Dolnym Śląsku konkursów, olimpiad, których organizatorami są m.in. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, Kancelaria Sejmu RP, Samorząd Województwa Dolnośląskiego, Dolnośląski Kurator Oświaty, inni kuratorzy oświaty, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, placówki oświatowe, instytucje kultury, np. *Sprawiedliwi z Markowej, XXX Sesja Dzieci i Młodzieży, Losy Polaków na Wschodzie w XX wieku, Orzeł Dolnośląski 2023, Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1768–1864. Od Konfederacji Barskiej do Powstania Styczniowego. Za Wolność Waszą i naszą.*
2. Realizacja Dolnośląskich Konkursów Przedmiotowych *z Dolny Ślązak* we współpracy z Samorządem Województwa Dolnośląskiego, Uniwersytetem Wrocławskim, Dolnośląską Biblioteką Pedagogiczną, placówkami doskonalenia nauczycieli, dyrektorami szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień. W roku szkolnym 2023/2024 zrealizowano dziewięć konkursów *z Dolny Ślązak* – z języka polskiego, historii, matematyki, fizyki, biologii, geografii, chemii, języka angielskiego oraz języka niemieckiego, w których wzięło udział 44 570 uczniów z 650 szkół podstawowych, z których wyłoniono 258 laureatów i 514 finalistów.
3. Powołanie *Rady Interesariuszy przy Dolnośląskim Kuratorze Oświaty* w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na Dolnym Śląsku, której najważniejsze zadania to:
 - a. wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju edukacji na Dolnym Śląsku,
 - b. udział w kreowaniu i upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań, kreatywnych form i metod realizacji procesów edukacyjnych,
 - c. wspieranie dyrektorów jednostek oświatowych w zakresie jakości kształcenia, bezpieczeństwa, przestrzegania praw człowieka,
 - d. określanie wyzwań dla edukacji, wskazywanie możliwych rozwiązań,
 - e. umocnienie współpracy szeroko pojętego środowiska edukacyjnego.
4. Powołanie przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty *koordynatora do spraw mediacji w sytuacjach konfliktowych w szkołach i placówkach*, który w szczególności udziela szkołom/placówkom informacji o możliwościach rozwiązywania konfliktów rówieśniczych i innych występujących w sytuacji szkolnej oraz podejmuje działania na rzecz rozwoju mediacji oraz zapewnienia sprawnej komunikacji pomiędzy stronami konfliktu.
5. Podpisanie porozumienia o *partnerskiej współpracy dotyczącej spójnej polityki profilaktyki cyberzagrożeń wśród dzieci i młodzieży oraz doskonalenia nauczycieli* pomiędzy Dolnośląskim Kuratorem Oświaty, Centralnym Biurem Zwalczenia Cyberprzestępczości, Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli oraz

szkołami: Akademickim Liceum Ogólnokształcącym Politechniki Wrocławskiej, I Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. I. Paderewskiego w Wałbrzychu, Zespołem Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych we Wrocławiu. W ramach współpracy będą realizowane zadania mające na celu edukację i popularyzację wiedzy w obszarze profilaktyki społecznej z zakresu cyberzagrożeń, (np. konferencje, sympozja, kampanie, akcje, eventy, itp.) oraz wsparcie merytoryczne nauczycieli, poprzez przygotowanie programów kształcenia i szkoleń na rzecz poszerzania wiedzy i budowania świadomości z zakresu cyberbezpieczeństwa w sektorze publicznym.

6. Współpraca z Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju dolnośląskiej edukacji poprzez udział przedstawiciela Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w pracach Zespołu Roboczego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie na terenie Dolnego Śląska.
7. Monitorowanie i koordynacja na poziomie regionalnym programów rządowych: *Posiłek w szkole i w domu*, *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0*, *Aktywna tablica*.
8. Prezentacja w siedzibie Kuratorium Oświaty we Wrocławiu wystaw przygotowywanych przez dolnośląskie szkoły i placówki upowszechniających wiedzę na określony temat (np. wystawa pt. *Nie bądź obojętny* – upowszechniająca wiedzę o Polakach, którzy z narażeniem życia ratowali osoby narodowości żydowskiej podczas II wojny światowej), prezentujących zainteresowania i uzdolnienia uczących się w wytworach ich prac, promujących działalność szkół i placówek (np. działania wokół postaci patrona szkoły).
9. Udział w realizacji IX edycji Dolnośląskiej Sieci Szkół Promujących Ekorozwój *Ziemia dla Wszystkich* - inicjatywy kierowanej do społeczności przedszkoli, szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych i placówek oświatowo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży województwa dolnośląskiego, której celem jest m.in. aktywizacja nauczycieli, dzieci i uczniów oraz rodziców przedszkoli i szkół/placówek w poszukiwaniu ciekawych pomysłów na rozwiązanie problemu ekologicznego, zaobserwowanego w środowisku lokalnym, metodą projektów edukacyjnych.
10. Aktualizacja sieci doradców metodycznych na Dolnym Śląsku we współpracy z dyrektorami publicznych placówek doskonalenia nauczycieli. Przeprowadzenie 2 naborów kandydatów do realizacji zadań doradcy metodycznego (10 powierzeń zadań doradcy metodycznego i 33 przedłużenia powierzenia zadań doradcy metodycznego).
11. Współpraca z placówkami doskonalenia nauczycieli i Okręgową Komisją Egzaminacyjną na rzecz podnoszenia efektywności kształcenia w zakresie kształcenia ogólnego i zawodowego oraz podnoszenia jakości edukacji poprzez działania uwzględniające potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów.
12. Organizacja 9 spotkań Rady Konsultacyjnej do Spraw Kształcenia Zawodowego przy Dolnośląskim Kuratorze Oświaty wspierających rozwój kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku, m in. poprzez wymianę doświadczeń polskich i niemieckich instytucji oświatowych, branżowych, samorządowych, o tematyce:
 - a. Przedłużenie aktywności zawodowej nauczycieli wchodzących w wiek emerytalny i nauczycieli emerytów. Uświadamiane i nieuświadamiane potrzeby nauczycieli w około dwuletnim okresie poprzedzającym osiągnięcie ustawowego wieku emerytalnego i w wieku emerytalnym. Rozwój idei tzw. srebrnej gospodarki (Silver Economy) umożliwiającej realizację potrzeb i aspiracji seniorów oraz praktyczne wykorzystanie ich wiedzy i zawodowych doświadczeń.
 - b. Bezpieczeństwo Społeczne. Branżowe Centra Umiejętności versus Wielobranżowe Centra Umiejętności.
 - c. Klastry edukacyjne Specjalnych Stref Ekonomicznych.
 - d. Kształcenie zawodowe w rzemiośle.

- e. Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej.
 - f. Placówki kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego – w specjalnych strefach ekonomicznych.
 - g. Republika Cypru - Ministerstwo Edukacji Cypru – propozycje współpracy. Job Shadowing nauczycieli. Praktyki zawodowe uczniów.
 - h. Placówki kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego – problemy i bariery.
 - i. Spotkanie z nauczycielami kształcenia zawodowego Królestwa Hiszpanii. Ustalanie form i rodzajów współpracy.
13. Prowadzenie konsultacji (telefonicznych, mailowych) z dyrektorami szkół i placówek kształcących w zawodach, organami prowadzącymi te szkoły/placówki, pracodawcami, służących rozwiązywaniu problemów wynikających z realizacji kształcenia zawodowego uczniów będących młodocianymi pracownikami.
 14. Współpraca z dyrektorami publicznych placówek doskonalenia nauczycieli w zakresie opracowania oferty wsparcia metodycznego tych placówek dla dyrektorów i nauczycieli województwa dolnośląskiego.
 15. Udzielanie dyrektorom szkół i placówek informacji (telefonicznych, mailowych) w bieżących sprawach, m.in. na temat:
 - a. wykorzystania w praktyce szkolnej przez nauczycieli podręczników i książek pomocniczych do nauki języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej oraz języka łemkowskiego jako języka mniejszości etnicznej oraz aktualizacji podstaw programowych języków mniejszości narodowych i etnicznych,
 - b. przyjmowania do szkół uczniów ukraińskich/uchodźców w trakcie roku szkolnego,
 - c. wydawania w oddziałach przygotowawczych zaświadczeń uczniom, których znajomość języka polskiego była niewystarczająca do uzyskania promocji do następnej klasy,
 - d. zasad oceniania i klasyfikowania uczniów uchodźców z Ukrainy w oddziałach ogólnodostępnych.
 16. Promowanie przykładów dobrych praktyk poprzez obejmowanie honorowym patronatem imprez, wydarzeń i działań, które rozwijają zainteresowania, uzdolnienia uczniów, kształtują postawy patriotyczne i obywatelskie, doskonalą kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży oraz posiadają wysoką wartość merytoryczną.
 17. Prowadzenie akcji informacyjnych skierowanych do dyrektorów szkół i placówek, organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży, rodziców oraz osób zainteresowanych zasadami organizacji wypoczynku.

3.2. Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty

Wnioski i rekomendacje z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty:

1. Oferta konferencji, narad oraz innych form spotkań organizowanych dla dyrektorów szkół i placówek, a także pozostałe działania realizowane w roku szkolnym 2023/2024 przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w ramach wspomagania odpowiadały na bieżące potrzeby dyrektorów szkół/placówek.
2. Zbudowanie oferty wspomagania zgodnej z aktualnymi potrzebami dyrektorów szkół i placówek było możliwe dzięki organizacji narad oraz innym bieżącym kontaktom wizytatorów z dyrektorami szkół i placówek.
3. Dyrektorzy szkół w dalszym ciągu oczekują wsparcia w działaniach związanych z przyjmowaniem do szkół uczniów przybywających z zagranicy, w szczególności z Ukrainy.

4. Kontynuować działania związane z upowszechnianiem wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego Dolnośląskiego Kuratora Oświaty oraz informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty i zmianach w prawie oświatowym.
5. Kontynuować działania wspierające współpracę placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych w opracowaniu i wdrażaniu programów służących podnoszeniu jakości pracy szkół i placówek.
6. Kontynuować różnorodne formy wspomaganie umożliwiające wymianę doświadczeń między kadrą zarządzającą szkołami i placówkami w zakresie zgodnym z ich bieżącymi potrzebami.
7. Wspierać dyrektorów szkół i placówek w realizacji kierunków polityki oświatowej państwa.
8. Zainicjować i koordynować działania we współpracy z publicznymi placówkami doskonalenia nauczycieli, Wydziałem Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego i Okręgową Komisją Egzaminacyjną we Wrocławiu w zakresie wspomaganie nauczycieli szkół podstawowych ukierunkowanego na podniesienie kompetencji matematycznych uczniów szkół podstawowych w związku z niezadowolającymi wynikami egzaminu ósmoklasisty z matematyki w kolejnych latach szkolnych.
9. Powołać zespół ds. wspierania edukacji matematycznej w związku z koniecznością zwiększenia efektywności nauczania ww. przedmiotu.
10. Propagować wśród dyrektorów szkół i placówek formę sieci doradztwa.
11. Upowszechniać na stronie internetowej kuratorium aktualne wyniki badań edukacyjnych prowadzone w szczególności przez Instytut Badań Edukacyjnych.
12. Kontynuować spotkania pt. *Dobre praktyki dolnośląskiej edukacji*, których celem jest upowszechnianie przykładów dobrych praktyk mogących przyczynić się do podnoszenia jakości kształcenia, wychowania i opieki.
13. Organizować cyklicznie spotkania *Rady Interesariuszy przy Dolnośląskim Kuratorze Oświaty* powołanej w celu podniesienia jakości kształcenia na Dolnym Śląsku.
14. Kontynuować realizację działań *koordynatora do spraw mediacji w sytuacjach konfliktowych w szkołach i placówkach*.
15. Realizować założenia *porozumienia o partnerskiej współpracy dotyczącej spójnej polityki profilaktyki cyberzagrożeń wśród dzieci i młodzieży oraz doskonalenia nauczycieli* Dolnośląskiego Kuratora Oświaty z Centralnym Biurem Zwalczenia Cyberprzestępczości, Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli i trzema szkołami.

Data sporządzenia sprawozdania: 14 października 2024 r.

Dariusz Wójcik
Dolnośląski Wicekurator Oświaty

/-podpisano cyfrowo/